Uitspraak Commissie van Beroep Kifid nr. 2025-0044

mr. C.A. Joustra, voorzitter, prof. mr. D. Busch, J.C.H. Kars AAG CERA, mr. H.P. de Kanter, mr. Y. Steeg-Tijms, leden en mr. H.C. Dobbelaar-ten Cate, secretaris

Datum uitspraak	16 juni 2025
Beroep ingediend door	De heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verzoekers in beroep, verder te noemen de consumenten
Tegen	Santander Consumer Finance S.A. (Branche Nederland), verweerster in beroep, verder te noemen Santander
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Beroep ongegrond

Samenvatting

De consumenten hebben een doorlopend krediet met variabele rente gehad. Zij hebben de rente teruggevorderd die zij te veel hebben betaald, te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf het moment van beëindiging van die kredietovereenkomst. De Geschillencommissie heeft geoordeeld dat de bank de te veel betaalde rente moet vergoeden, met de wettelijke rente hierover vanaf het moment dat de bank de klacht van de consumenten heeft afgewezen. In beroep gaat het nog enkel om de ingangsdatum van de wettelijke rente. De Commissie van Beroep stelt voorop dat de vordering tot terugbetaling van de rente onder een kredietovereenkomst valt aan te merken als een vordering uit hoofde van onverschuldigde betaling. Bij een dergelijke vordering gaat de wettelijke rente pas lopen als sprake is van verzuim, en niet "automatisch" vanaf het beëindigen van de krediet-overeenkomst. Er is in dit geval geen aanleiding af te wijken van het wettelijk systeem. De Commissie van Beroep bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie.

1. De procedure in beroep

1.1 Per brief met bijlagen van 27 augustus 2024 hebben de consumenten de voorzitter van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening (hierna: de Commissie van Beroep) verzocht beroep open te stellen tegen een uitspraak van de Geschillencommissie Kifid (hierna: de Geschillencommissie) van 8 augustus 2024 (dossiernummer [nummer], gepubliceerd onder nummer 2024-0687).

1.2 Het verdere verloop van de procedure blijkt uit:

- de brief van 18 september 2024 van Santander,
- de beslissing van 21 oktober 2024, gepubliceerd onder nummer 2024-0075, van de voorzitter van de Commissie van Beroep,
- het verweerschrift van 26 november 2024 van Santander.

1.3 De mondelinge behandeling van dit beroep heeft plaatsgehad op 31 maart 2025. De consumenten werden vertegenwoordigd door hun gemachtigde R. Goedhart, voorzitter van Stichting Geldbelangen. De consumenten zelf waren niet aanwezig. Namens Santander waren mr. [naam 3] (Legal Counsel) en mr. [naam 4] (Head of Legal & Compliance) aanwezig. Partijen hebben hun standpunt toegelicht en vragen van de Commissie van Beroep beantwoord.

2. De procedure bij de Geschillencommissie

2.1 Voor het verloop van de procedure bij de Geschillencommissie verwijst de Commissie van Beroep naar de uitspraak van de Geschillencommissie van 8 augustus 2024.

3. De feiten

3.1 De Commissie van Beroep gaat uit van de feiten die de Geschillencommissie heeft vermeld in de uitspraak onder 2.1 tot met 2.4. Die feiten zijn niet in geschil. Het gaat om het volgende.

3.2 De consumenten hebben op 8 januari 2009 een doorlopend krediet bij (de rechts-voorganger van) Santander afgesloten met een kredietlimiet van € 35.000,-. Bij aanvang is een rentetarief overeengekomen van 10,9% effectief op jaarbasis. Op de overeenkomst zijn de algemene voorwaarden van Santander van 1 augustus 2008 van toepassing verklaard. Daarin staat:

*"**3.2 De looptijd en de kredietvergoeding***
a. Voor doorlopende kredieten geldt een variabele looptijd en een variabele kredietvergoeding. Onder variabele looptijd wordt verstaan dat de looptijd van de transactie wordt aangepast aan de hoogte van het uitstaand saldo. Onder variabele kredietvergoeding wordt verstaan dat het vooraf vastgestelde kredietvergoedings-percentage per betalingstermijn gedurende de looptijd kan worden gewijzigd."

3.3 Tijdens de looptijd van het krediet heeft Santander de rente tweemaal aangepast.

3.4 In juni 2021 hebben de consumenten het krediet volledig afgelost en vlak daarna beëindigd.

3.5 Op 21 maart 2023 hebben de consumenten zich, bij monde van hun gemachtigde, bij Santander beklaagd over het rentetarief voor het krediet. Santander heeft bij brief van 5 mei 2023 afwijzend gereageerd op de klacht van de consumenten, waarna de consumenten een klacht bij Kifid hebben ingediend.

4. De klacht en de uitspraak van de Geschillencommissie

4.1 De consumenten hebben de rente teruggevorderd die zij te veel hebben betaald over het krediet. Over dit bedrag hebben de consumenten wettelijke rente gevorderd, te vergoeden vanaf het moment dat het krediet is beëindigd, in juli 2021. Daarnaast hebben de consumenten een proceskostenvergoeding van € 700,- gevorderd.

4.2 De Geschillencommissie heeft geoordeeld dat (i) de consumenten recht hebben op een vergoeding voor de door hen te veel betaalde rente, (ii) dit bedrag wordt verhoogd met de wettelijke rente vanaf het moment dat Santander in verzuim is op grond van artikel 6:83 aanhef en onder c BW (te weten 5 mei 2023) en (iii) de consumenten recht hebben op een proceskostenvergoeding aan de hand van het liquidatietarief van Kifid.

5. De beoordeling van het beroep

5.1 De consumenten hebben geen bezwaren tegen de oordelen (i) en (iii) van de Geschillencommissie. De Commissie van Beroep hoeft zich daarover dus niet te buigen.

5.2 De consumenten zijn het echter niet eens met het oordeel van de Geschillencommissie dat Santander wettelijke rente moet vergoeden vanaf het moment dat Santander in verzuim is op grond van artikel 6:83 aanhef en onder c BW. Volgens de consumenten is Santander op grond van de redelijkheid en billijkheid gehouden wettelijke rente te vergoeden vanaf het moment van beëindiging van de kredietovereenkomst. Daarnaast stellen de consumenten dat de terug te betalen rente vanaf het moment van beëindiging van de krediet-overeenkomst moet worden aangemerkt als schadevergoeding, waardoor de wettelijke rente zonder aanzegging verschuldigd is (artikel 6:83 aanhef en onder b BW). Subsidiair betogen de consumenten dat Santander vanaf het moment van beëindiging van de kredietovereenkomst de "acceptabele rente" verschuldigd is.

5.3 De Commissie van Beroep is van oordeel dat Santander geen wettelijke rente hoeft te vergoeden vanaf het beëindigen van de kredietovereenkomst, maar pas vanaf 5 mei 2023. Dat is de datum waarop Santander op grond van artikel 6:83 aanhef en onder c BW in verzuim is geraakt. Vóór die datum was Santander niet in verzuim en over die periode is zij dus geen rente verschuldigd; ook niet een "acceptabele rente". Het volgende heeft de Commissie van Beroep tot dit oordeel gebracht.

5.4 De vordering tot terugbetaling van de te veel betaalde rente over een krediet met variabele rente is een vordering uit hoofde van onverschuldigde betaling. Dit is de vaste lijn in uitspraken van Kifid.[1] De Commissie ziet geen grond om af te wijken van deze vaste lijn en een dergelijke vordering vanaf het moment van het beëindigen van de krediet-overeenkomst aan te merken als een vordering tot schadevergoeding. Als sprake is van onverschuldigde betaling van een geldsom, ontstaat er namelijk een vordering tot terugbetaling (art. 6:203 lid 1 BW) en niet een vordering tot betaling van schadevergoeding (vgl. art. 6:74 lid 1 BW en art. 6:162 lid 1 BW).

[1] CvB Kifid 3 maart 2021, nr. 2021-0015, randnummer 5.19, CvB Kifid 6 april 2021, nr. 2021-0020, randnummer 5.20, CvB Kifid 6 april 2021, nr. 2021-0021, randnummer 5.20. Alle uitspraken zijn te vinden op www.kifid.nl.

5.5 De wettelijke rente over een vordering uit hoofde van onverschuldigde betaling gaat pas lopen op het moment dat de schuldenaar in verzuim is. Voor verzuim is vereist dat de bank de rentebetalingen van de consumenten te kwader trouw heeft aangenomen (artikel 6:205 BW), de bank in gebreke is gesteld (artikel 6:82 BW) of dat zich één van de situaties als genoemd in artikel 6:83 BW voordoet, waaronder de situatie waarin de consumenten uit een mededeling van de bank moeten afleiden dat de bank zal tekortschieten (artikel 6:83 aanhef en onder c BW).

5.6 Uit het voorgaande volgt dat Santander pas wettelijke rente is verschuldigd over de vordering van de consumenten uit hoofde van onverschuldigde betaling als zij in verzuim is. Partijen zijn het erover eens dat Santander de rentebetalingen niet te kwader trouw heeft aangenomen en dat de consumenten Santander niet in gebreke hebben gesteld. Santander is dus niet eerder in verzuim geraakt dan op 5 mei 2023, toen Santander de consumenten liet weten dat zij de te veel betaalde rente niet zou terugbetalen aan de consumenten.

5.7 De consumenten hebben aangevoerd dat op deze manier een verschil ontstaat tussen klanten van wie de kredietovereenkomst nog loopt en klanten van wie de kredietovereenkomst is beëindigd. De eerste groep ontvangt wel doorlopend rente (in de zin van rente-op-rente)[2] en de tweede groep pas als zij de bank in gebreke hebben gesteld en de bank in verzuim is. Dat is op zichzelf juist en zal vanuit de tweede groep bezien wellicht wrang overkomen, maar de Commissie van Beroep ziet in die omstandigheid onvoldoende reden af te wijken van het wettelijke systeem.

5.8 De conclusie luidt dat het beroep van de consumenten geen succes heeft. Daarom zal de Commissie van Beroep de uitspraak van de Geschillencommissie bevestigen.

6. De beslissing

De Commissie van Beroep:

6.1 bevestigt de uitspraak van de Geschillencommissie.

[2] CvB Kifid 9 maart 2022, nr. 2022-0036.